

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/103/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114209282
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8114209282.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovéj a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcov: 1. B. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I., 2. Z. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I., právne zastúpených Mgr. Matúšom Mackom, advokátom so sídlom kancelárie Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., v skratke SLSP, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Garbiarska 5, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/133/2014-318 zo dňa 1.07.2019 v spojení s opravným uznesením č.k. 20C/133/2014-344 zo dňa 26.07.2019 takto

rozhodol:

Mení rozsudok v spojení s opravným uznesením tak, že žalobu zamietá.

Zrušuje predbežné opatrenie nariadené dňa 29.04.2014 uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 20C/133/2014-9 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/154/2014-44 zo dňa 19.08.2014.

Priznáva žalovanému voči žalobcom nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením ktorým opravil záhlavie rozsudku rozhodol takto:

„I. Žalovaná je povinná zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou podľa Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 20.11.2006 k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v okrese Prešov, obci I., katastrálne územie I., Okresný úrad, katastrálny odbor Prešov, zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere 505 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere 94 m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemku záhrady a stavby súpisne číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve Z. V., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I..

II. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že pôvodní žalobcovia sa žalobou podanou na súde dňa 31.03.2014 domáhali, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou podľa zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 20.11.2006 k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese O., obci I., katastrálne územie I., zapísaných na LV č. XX ako pozemky

parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemky zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere XX m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve záložcu M. J., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I.. Svoju žalobu odôvodnili tým, že dňa 20.11.2006 bola medzi účastníkmi uzavretá Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Výška úveru bola 756.000 Sk (25.094,60 eura) druh úveru: Úver PLUS na bývanie. V zmluve bola dohodnutá výška splátky 5.432 Sk (180,31 eura) s počtom splátok 283. Na zabezpečenie úveru bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese O., obci I., katastrálne územie I., zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemky zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere XX m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve záložcu M. J., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I.. Žalobcovia v žalobe ďalej uviedli, že výkon záložného práva sa má vykonať bez sudcu na pohľadávku, ktorej časť predstavuje plnenie z neprijateľných podmienok (napríklad poplatok za správu úveru). Dobrovoľnú dražbu žalovaný využíva aj na obídenie námietky premlčania najskôr zročných splátok. Nie je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, aby záložca bol zbavený svojho majetku, ktorý je preňho dôležitý. Existuje vhodnejšie riešenie, ktoré je súladné s princípom proporcionality a uspokojený by bol aj veriteľ.

2. Žalobcovia uviedli, že inštitút dobrovoľnej dražby je inštitútom, ktorý vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 v spojení s čl. 20 Ústavy, a to bez akejkoľvek ingerencie súdnej moci. Záložca je teda vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu záložného veriteľa. Líniu ingerencie súdnej moci podporuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä k čl. 8 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.

Spolu so žalobou podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorému súd vyhovel a uznesením č.k. 20C/133/2014-9 z 29.04.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/154/2014-44 z 19.08.2014 nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovanému uložil zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v okrese Prešov, obci I., katastrálne územie I., zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere XX m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve záložcu M. J., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I..

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. Namietal, že obsahom žaloby sú všeobecné úvahy o údajnej rozpornosti aktuálne platnej a účinnej vnútroštátnej úpravy. Žaloba sa uchýľuje k nepodloženým obvineniam a obavám abstraktného charakteru, z ktorých nie je zrejmé, aký je ich vzťah ku konkrétne prejednávanej veci. Žalovaný mal za to, že aktívna vecná legitímácia žalobcov v 2. a v 3. rade, keďže nie sú zmluvnými stranami záložnej zmluvy, nie je daná, čo samé o sebe je dôvodom na zamietnutie žaloby. Žalobcovia sú tými, ktorí dodatočne spochybňujú záväzky, do ktorých zmluvne vstúpili. Deje sa tak navyše v čase, keď žalobcovia v 2. a v 3. rade sú dlhodobo v omeškaní so splnením svojich záväzkov voči banke, a preto žalovaný sa rozhodol riešiť túto situáciu spôsobom plne zodpovedajúcim nie len zmluvnej, ale aj zákonnej úprave. Možnosť výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby vyplýva z Občianskeho zákonníka a svoje normatívne vyjadrenie v rámci systematickej úpravy spotrebiteľského práva našla v § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka. Žalovaný vo vyjadrení poukázal taktiež na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci účastníkov Monika Kušionová proti SMART Kapital, a.s.

Z dôvodu, že v priebehu konania žalobkyňa v 1. rade zomrela, súd prvej inštancie uznesením z 03.10.2016 č.k. 20C/133/2014-16, v spojení s opravným uznesením zo 14.02.2017 č.k. 20C/133/2014-175 rozhodol, že v konaní bude pokračovať s dedičkou pôvodnej žalobkyne v 1/ rade, jedinou dedičkou, ktorou je pôvodne označená žalobkyňa v 3. rade, ako so žalobkyňou v 2. rade.

Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 16.06.2017 žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 4Co/12/2018-286 z 27.09.2018 rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, žalobcovia v odvolaní namietali nezohľadnenie rozhodujúcich skutočností, ktoré uviedli už v konaní pred súdom prvej inštancie a to ohrozenie ich spotrebiteľských práv, s čím sa súd nevysporiadal. Súd prvej inštancie sa v rozsudku nevysporiadal ani so vznesenou námietkou nedostatku aktívnej legitímácie pôvodne označených žalobcov v 2. a v 3. rade, ako aj s uplatnenými námietkami týkajúcimi sa ohrozenia obydlija žalobcov, nehnuteľnosť - rodinný dom, ktorý je predmetom zálohu, má byť predmetom dobrovoľnej dražby, v ňom bývajú spolu so 4 plnoletými deťmi. Odvolací súd mal rozhodnutie za nepreskúmateľné.

3. V priebehu celého konania súd prvej inštancie z dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, zistil tento skutkový stav:

4. Žalobcovia v 1. a 2. rade uzavreli so žalovaným dňa 20.11.2006 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcom v 1. a 2. rade poskytnutý úver vo výške 756.000 Sk, ktorý sa žalobcovia v 1. a 2. rade zaviazali splácať v 283 mesačných splátkach po 5.432 Sk. Splatnosť 1. splátky bola dohodnutá na deň 20.12.2006 a konečná splatnosť dňa 20.06.2030. Účastníci zmluvy si dohodli úrokovú sadzbu 6,69 % ročne do 20.11.2011. Na zabezpečenie úveru bola dňa 20.11.2006 medzi M. J. a žalovaným uzavretá Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese O., obci I., katastrálne územie I., zapísaným na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemky zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere XX m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere XXX m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom (ďalej aj ako „nehuteľnosti“).

Listom zo dňa 18.07.2013 oznámil žalovaný M. J. výkon záložného práva podľa § 151l ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ku dňu oznámenia žalovaný evidoval pohľadávku vo výške 27.152,57 eura. Podľa oznámenia k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo dňa 8.3.2013.

Z oznámenia o dobrovoľnej dražbe vyplýva, že dňa 24.02.2014 sa mala konať dražba nehnuteľnosti.

5. Zo spisu 19C/135/2016 súd zistil, že žalobca (Slovenská sporiteľňa, a.s.) sa voči žalovaným (B. a Z. V.) domáhal zaplatenia sumy 24.333,09 eura titulom zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Dĺžná suma pozostávala z istiny vo výške 24.333,09 eura, úrokov vo výške 5.798,67 eura, úrokov z omeškania vo výške 3.994,35 eura a poplatkov vo výške 34,43 eura. Podľa predložených výpisov z účtu žalovaní čerpali úver vo výške 25.094,60 eura a poukázali úhrady vo výške 10.179,41 eura. V priebehu konania zobral žalobca žalobu späť v časti istiny vo výške 2.634,64 eura, úrokov zmluvne vyčíslených do 08.03.2013, úrokov z omeškania vyčíslených do 08.03.2013, 5,69 % ročného úroku zo sumy 2.634,64 eura od 04.03.2016 do zaplatenia a 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 8.457,74 eura od 04.03.2016 do zaplatenia. K späťvzatiu došlo z dôvodu právnej istoty a vznesenej námietky premlčania. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 07.06.2018, č.k. 19C/135/2016-132 konanie nad sumu 21.698,45 eura, s 5,69 % ročným úrokom z istiny 21.698,45 eura od 03.04.2013 do zaplatenia a 5 % ročným úrokom z omeškania z istiny 21.698,45 eura od 03.04.2013 do zaplatenia zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol z dôvodu premlčania nároku. Krajský súd v Prešove rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil.

6. Na základe zisteného skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k záveru o tom, že je potrebné žalobu zamietnuť. Prioritne sa zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Medzi stranami nebolo sporné, že pohľadávka dlžníkov nebola riadne a včas splnená, a preto zo strany žalovaného došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru dňa 08.03.2013. Premlčacia doba výkonu záložného práva je trojročná a začína plynúť odo dňa, keď žalovanému ako veriteľovi vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky s jej príslušenstvom zo zálohu podľa § 100 ods. 2 OZ, lebo podľa § 100 ods. 2 OZ sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Súčasne platí, že záložné práva sa nepremičujú skôr než zabezpečená pohľadávka. Záložné právo je majetkové právo rovnako ako vlastnícke právo. Na rozdiel od vlastníckeho práva záložné právo podlieha premlčaniu a nebolo zákonom vyňaté z premlčania. Zákonodarca len vymedzil, že záložné právo sa nepremičí skôr, než zabezpečená pohľadávka. Právo sa premlčí, ak sa nevykoná v dobe ustanovenej zákonom. Po uplynutí zákonom stanovenej doby sa dlžník môže úspešne brániť vymáhaniu práva námietkou premlčania. V dôsledku premlčania právo nezaniká, ale sa oslabuje možnosť jeho úspešného uplatnenia. Ak je vznesená námietka premlčania, súd nárok z premlčaného práva nemôže priznať. Pre začatie plynutia premlčacej doby záložného práva je rozhodujúci deň, kedy žalovanému vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu, čo je deň nasledujúci po vyhlásení mimoriadnej splatnosti t.j. 08.03.2013, pričom k dražbe malo dôjsť 24.02.2014, teda v zákonom stanovenej premlčacej dobe. K uplynutiu premlčacej doby nemohlo dôjsť, keďže žalovanému bola predbežným opatrením uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a teda mal zakázané vykonať záložné právo.

Vznesenú námietku premlčania súd prvej inštancie neposúdil ako námietku, ktorá by mala byť v rozpore s dobrými mravmi, keďže bol toho názoru, že žalovaný mal „striechnuť“ plynutie premlčacej doby, aby nedošlo k jej uplynutiu. Podľa osvedčenia o dedičstve, nehnuteľnosti, ktoré majú byť predmetom výkonu záložného práva, majú hodnotu 22.900 eur. Keďže pohľadávka žalovaného zo zmluvy o splátkovom úvere je premlčaná, čo znamená, že je na vôli dlžníka, či bude plniť alebo nie, tak vo vzťahu k istine,

ktorá je premlčaná, je hodnota založenej nehnuteľnosti v hrubom nepomere. Prípadný výkon záložného práva založených nehnuteľností bol by v tomto prípade v hrubom rozpore s dobrými mravmi.

7. Pokiaľ ide o vecnú legitímáciu, mal súd prvej inštancie za to, že aktívna vecná legitímácia žalobcov vyplýva zo zmluvy o úvere, ktorú uzatvorili žalobcovia so žalovaným. Na zabezpečenie úveru bola dňa 20.11.2006 medzi M. J. a žalovaným uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. M. J. v priebehu konania zomrela, pričom jedinou dedičkou M. J. sa stala žalobkyňa v 2. rade. Aktívna vecná legitímácia žalobkyne v 2. rade je teda nepochybná. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v 1. rade, uviedol, že záložné právo nemá vlastný hospodársky účel, nemôže ani existovať samostatne. Záložná zmluva preto nikdy nie je zmluvou samostatnou, ale zmluvou závislou, a to od hlavného záväzku. Povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva je teda viazaná na hlavný záväzok, ktorým je úverová zmluva a teda stranou konania musia byť všetci účastníci úverovej zmluvy. Rozhodnutie bude mať vplyv nielen na vlastníka nehnuteľnosti (žalobkyňa v 2. rade), ale aj žalobcu v 1. rade, keďže záložná zmluva slúži na zabezpečenie pohľadávky z úverovej zmluvy. Súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že aj žalobca v 1. rade je aktívne vecne legitimovaný. Pasívna vecná legitímácia žalovaného vyplýva zo zmluvy o zriadení záložného práva a aj zmluvy o úvere.

8. Pokiaľ dôvodom vyhovenia žalobe mala byť neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, mal súd prvej inštancie za to, že uvedené nebolo dôvodom uloženia povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva. V tejto súvislosti poukázal na to, že existencia neprijateľných podmienok by mala za následok neprijateľnosť niektorých zmluvných dojednaní, nie zmluvy celej, pričom aj Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 10.09.2014 vo veci C-34/13 Kušionová proti SMART Capital, a.s. pripustil výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou aj vtedy, ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

9. Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 151a, § 151b ods. 1, 2, 3, 4, § 151c ods. 1, 2, 3, § 151j ods. 1, 2, § 53 ods. 10, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 Civilného sporového poriadku majúc za to, že existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania nebola tvrdená a v zmysle § 257 CSP ani zo spisu nevyplývala.

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP poukazujúc taktiež na to, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Žalovaný namietal predovšetkým nesprávnosť nosnej právnej myšlienky napadnutého rozsudku, z ktorého vyplynulo, že záložné právo žalovaného premlčané nebolo, avšak nemôže byť vykonané, keďže došlo k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky a dlžník vzniesol „do vykonania dražby námietku premlčania“. V tomto ohľade je rozsudok nepreskúmateľný, keďže v ňom vôbec nie je identifikovaná právna norma, na základe ktorej súd dospel k príslušnému právnomu posúdeniu. Podľa žalovaného je však ešte zásadnejšie, že v slovenskom právnom poriadku nielenže takáto právna norma absentuje, ale naopak, platí presne opačné pravidlo než aké aplikoval súd prvej inštancie, ktoré je uvedené v § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka. Prostý gramatický výklad tohto ustanovenia nepripúšťa žiadne pochybnosti o tom, že premlčanie zabezpečenej pohľadávky nie je prekážkou výkonu záložného práva. Vychádza sa zreteľne z premisy, že premlčanie záložného práva nemusí byť totožné s premlčaním pohľadávky, naopak môže nastať aj neskôr (nie však skôr, ako normuje § 100 ods. 2 in fine Občianskeho zákonníka). V tejto súvislosti poukázal na názory právnej teórie, ale aj na ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka, ktoré bolo zavedené novelou č. 343/2018 Z.z. s účinnosťou od 05.12.2018, podľa ktorého premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Poukázal aj na to, že ešte aj zákonodarca v jednej z ostatných noviel Občianskeho zákonníka, ktorou výrazne posilnil právne postavenie spotrebiteľov v záležitostiach premlčania, explicitne ponechal zachované pravidlo vyjadrené v ustanovení § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda možnosť výkonu záložného práva na premlčanú zabezpečenú pohľadávku. Uvedené potvrdzuje aj dôvodová správa k predmetnej novelizácii, podľa ktorej premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle navrhovanej právnej úpravy nemožno platne zabezpečiť, čo však nemá vplyv na výkon zabezpečenia v prípade, ak bolo právo zo spotrebiteľskej zmluvy zabezpečené pred uplynutím premlčacej doby. Zabezpečením v tomto prípade treba rozumieť všetky zabezpečovacie inštitúty upravené v § 544 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, vrátane záložného práva. V tejto súvislosti

právna úprava výslovne uvádza, že premlčanie práva zo spotrebiteľskej zmluvy nebráni uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj v prípade, ak ide o premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka). Táto právna úprava zodpovedá platnému právnomu stavu a požiadavke zabezpečenia právnej istoty veriteľov.

Žalovaný vzniesol námietku aj voči tomu argumentu napadnutého rozsudku, podľa ktorého výkon záložného práva by mal zakladať hrubý rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti uviedol, že nepochybne jedným z cieľov zákonnej regulácie inštitútu záložného práva je kreovanie alternatívneho súdneho spôsobu uspokojenia pohľadávky. Aj v sprísnenom režime spotrebiteľského práva ide o plne legálny a legitímny nástroj vymáhania práva, čo dokazuje ustanovenie § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka.

Podľa žalovaného súd prvej inštancie v rozsudku nešpecifikoval žiadnu konkrétnu okolnosť, ktorá by vo vzájomnom vzťahu medzi stranami sporu mala zakladať neobhájiteľnosť jeho postupu. Opomenul, že v čase keď žalovaný pristúpil k začatiu výkonu záložného práva, jeho úverová pohľadávka nebola ani z ďaleka premlčaná. Jediným dôvodom, pre ktorý ho nebolo možné dokončiť, bolo vlastné uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým nariadil predbežné opatrenie prikazujúce žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva, a to až do vyriešenia merita. Podľa žalovaného je taktiež arbitrárny a nepreskúmateľný názor súdu prvej inštancie o rozpore výkonu záložného práva s dobrými mravmi. Tento záver nie je len arbitrárny a nepreskúmateľný, ale aj neudržateľný v celom svetle rozhodujúcej normatívnej úpravy. Nepochybne bola ignorovaná jednoznačná zákonná regulácia nepripúšťajúca uplatnenie zmienenej korektívy na zvrátenie dôsledku výkonu záložného práva, konkrétne ustanovenie § 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého podľa ods. 1 nemožno použiť ustanovenia o ochrane nájmu bytov podľa § 711 - § 712c, ani ustanovenie § 3 na právne vzťahy medzi záložnými veriteľmi a vlastníkom bytu alebo rodinného domu pri zániku jeho vlastníctva na základe uplatnenia záložného práva.

Za zásadne nesprávny pokladal žalovaný aj ten dôvod napadnutého rozsudku, ktorým sa argumentovala neproporcionálnosť výkonu záložného práva na uspokojenie premlčanej pohľadávky, keďže je nezrozumiteľná tá jeho zložka, ktorá sa zakladá na komparácii hodnoty založených nehnuteľností s „hodnotou zabezpečenej úverovej pohľadávky“.

Žalovaný taktiež namietal absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v 1. rade. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/205/2009 z 29.06.2010 a na rozsudok 3Cdo/192/2004. Poukázal na to, že výkon záložného práva sa z povahy veci môže uskutočňovať iba v rámci záväzkového právneho vzťahu založeného záložnou zmluvou, ktorého subjektmi sú záložný veriteľ a záložca ako vlastník založenej veci. Žalobca v 1. rade takéto postavenie nemá, nebol ani zmluvnou stranou zmluvy o zriadení záložného práva, ani sa neskôr nestal vlastníkom ani spoluvlastníkom zaťažených nehnuteľností, čo by mohlo viesť k nadobudnutiu postavenia záložcu v zmysle § 151h Občianskeho zákonníka. Ak v takejto situácii požaduje ochranu proti niečomu, čo očividne žalovaný nevykonáva a ani po práve vykonávať nemôže, nemožno to označiť inak ako právny nonsens.

11. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému voči žalobcom právo na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili.

13. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) oprávneným subjektom, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z odvolania, ako aj konanie rozhodnutiu súdu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasledujúcich CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania, vychádzajúc z ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario; skutkový stav bol súdom prvej inštancie zistený bez potreby jeho modifikácie odvolacím súdom.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať ho z iných dôvodov než z tých, ktoré boli do uplynutia odvolacej lehoty explicitne uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 24.09.2020 (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru o tom, že odvolanie žalovaného bolo dôvodné.

14. Predmetom konania začatého dňa 31.03.2014 na základe žaloby podanej žalobcami, ktorými v čase začatia konania boli M. J., ako osoba vlastníaca nehnuteľnosť, ktorá mala byť predmetom výkonu

záložného práva (žalobkyňa 1), a B. V. (žalobca 2), a Z. V. (žalobkyňa 3), ako osoby v pozícií dlžníkov zo záväzkového vzťahu voči žalovanému, pohľadávka z ktorého bola zabezpečená záložným právom na nehnuteľnosti vlastníace M. J., bolo zdržanie sa výkonu záložného práva na založené nehnuteľnosti. M. J. mala postavenie záložcu na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX, v kat. území I. ako pozemky parc. č. XXX, o výmere XXX mX - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. XXX o výmere XXX mX - záhrady, a rodinný dom súpisné č. XXX na pozemku parc. č. XXX uzavretej so žalovaným ako záložným veriteľom dňa 20.11.2006.

B. V. a Viera Dzivá mali postavenie dlžníkov zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 20.11.2006, na základe ktorej im žalovaný poskytol peňažné prostriedky ako úver vo výške 756.000 Sk, t.j. 25.094,60 eura, pričom pohľadávka žalovaného bola zabezpečená záložným právom na nehnuteľnosti vo vlastníctva M. J..

15. Záložné právo v zmysle § 151a Občianskeho zákonníka je vecným právom k cudzej veci, oprávňujúce veriteľa uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva, má plniť funkciu zabezpečovacia aj uhradzovacia, pričom jeho výkon sa realizuje iba vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v danom právnom vzťahu ide. Nositeľom hmotnoprávnej povinnosti zo záväzkového vzťahu vzniknutého zmluvou o zriadení záložného práva je, keďže ide o právo vecné, len ten subjekt, ktorému vecné právo, v danom prípade vlastníctvo k predmetu zálohu, svedčí.

16. Právny dôvod žaloby, ktorý žalobu legitimizuje súd hodnotí z objektívneho hľadiska, s čím súvisí aj posúdenie vecnej legitimácie strán sporu. Stranou sporu sa stáva ten, kto podá žalobu, to či je aktívne vecne legitimovaným závisí od toho, či je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia vo vzťahu, o ktorý v konaní ide, nie od toho, či sa za takého nositeľa sám považuje.

17. V prejednávanej veci nositeľkou hmotnoprávneho oprávnenia, objektívnej právnej motivácie na uložení povinností zdržať sa výkonu záložného práva bola pri podaní žaloby len M. J. ako záložca, po tom ako v priebehu konania zomrela, sa ňou stala Z. V. ako jediná dedička po M. J., keďže sa stala vlastníčkou založených nehnuteľností.

18. Žalobca v 1. rade, pôvodne žalujúci ako žalobca v 2. rade, už od začiatku konania nebol nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní išlo, nakoľko v čase začatia konania do času než súd o žalobe rozhodol, nebol záložcom, subjektom domáhajúcim sa ochrany svojho vlastníckeho práva, čo zakladalo dôvod na zamietnutie jeho žalobného návrhu z dôvodu absencie jeho aktívnej vecnej legitimácie k tomu, aby súd žalobe vyhovel, nie ako to právne nesprávne vyhodnotil súd prvej inštancie tvrdiac, že žalobca musel byť stranou konania z dôvodu, že povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva je viazaná na hlavný záväzok, úverovú zmluvu. V tomto zmysle mal súd prvej inštancie nesprávne za to, že bol aj subjektom oprávneným vzniesť námietku premlčania výkonu záložného práva. Žalobca v 1. rade je však len obligačným dlžníkom, ktorý môže vzniesť námietku premlčania na zaplatenie pohľadávky z úverovej zmluvy, námietku premlčania práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu môže iba záložca, nie však obligačný dlžník zabezpečenej pohľadávky (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 250/2011 z 08.12.2011).

19. Žalobkyňa v 2. rade sa aktívne vecne legitimovanou vo vzťahu k nároku, ktorý bol predmetom konania, stala zdedením založených nehnuteľností po ich pôvodnej vlastníčke, M. J.. Na základe uvedeného bola aktívne vecne legitimovaná nie len k požiadavke uložiť žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva, ale aj k vzneseniu námietky premlčania výkonu záložného práva a taktiež k vzneseniu námietky premlčania pohľadávky vzniknutej žalovanému z úverovej zmluvy, z ktorej aj jej spolu so žalobcom v 1/ rade vyplývala povinnosť zaplatiť dlžnú sumu.

20. Žaloba o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bola založená na výhradách k tomu, že slovenský právny poriadok umožňujúci realizáciu dražby na základe zákona o dobrovoľných dražbách odporuje princípom práva Európskej únie, má byť dôsledne rešpektovaná ochrana ústavných práv osôb zúčastnených na dražobnom procese a najmä ústavný princíp primeranosti. Výkon záložného práva na predmet zálohu zo zmluvy o zriadení záložného práva bol už avizovaný, môže byť realizovaný na pohľadávku, ktorej časť predstavuje plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, poplatok za správu úveru.

21. Takto vymedzený objekt žaloby zostal bez zmeny žaloby predmetom posúdenia, čo bolo žalobcami akcentované na pojednávaní dňa 21.11.2014. Na pojednávaní dňa 18.01.2016 právny zástupca žalobcov uviedol, bez bližšej špecifikácie, že žalobcovia sa domáhajú premlčania. Na pojednávaní dňa 16.06.2017 právny zástupca žalobcov uviedol, že žalobcovia vznášajú námietku premlčania uplatňovaného nároku a námietku premlčania výkonu dobrovoľnej dražby, uviedol taktiež, že si je vedomý toho, že dražbu je možné vykonať aj na premlčaný nárok, ale len vo forme naturálnej obligácie.

22. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

23. Podľa § 151b ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivo, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

24. Podľa § 151c ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná. Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky. Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

25. Podľa § 151j ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

26. Podľa § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.06.2014, ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

27. Podľa § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

28. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

29. Ustanovenia citované v predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku, okrem ustanovenia § 53 ods. 10 a § 100 ods. 1, 2, § 101 Občianskeho zákonníka, sa stali súčasťou Občianskeho zákonníka na základe zákona č. 526/2002 Z.z., s účinnosťou od 01.01.2003. Dôvodom zmeny právnej úpravy bolo, ako vyplýva z dôvodovej správy k predmetnému zákonu, ktorá je interpretačným pravidlom, to, že dovtedajšia úprava záložného práva bola nedostatočná a neefektívna, veriteľ, ktorý svoju pohľadávku zabezpečuje záložným právom získava istotu, že v prípade nesplnenej pohľadávky zo strany dlžníka bude mať možnosť uspokojiť sa zo zálohu. Istota veriteľa pozitívne ovplyvňuje veriteľa v jeho rozhodovaní o poskytnutí úveru.

30. V konaní nebola spochybnená relevantnosť záložnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným a právnou predchodkyňou žalobkyne v 2. rade opísanej v žalobe. Nesporným bolo to, že medzi žalobcami v 1. a v 2. rade ako dlžníkmi, a žalovaným ako veriteľom bola uzavretá 20.11.2006 Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcom úver vo výške 25.094, 60 eura, ktorý mal byť splatený 20.06.2030, ani to, že pre porušenie povinnosti plniť na základe zmluvy žalovaný úver zosplatnil k 08.03.2013, dňa 18.07.2013 oznámil právnej predchodkyňi žalobkyne v 2. rade M. J. výkon záložného práva pre pohľadávku vo výške 27.152, 57 eura.

31. Žalobcovia vzniesli námietku premlčania výkonu záložného práva a námietku premlčania nároku žalovaného zo zmluvy o splátkovom úvere poukazujúc na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 19C/135/2016, bolo o žalobe žalovaného (tam žalobcu) voči žalobcom v 1. a v 2. rade (tam žalovaným), rozhodnuté okrem zastavenia konania v časti prevyšujúcej sumu 21.698,45 Eura s príslušenstvom tak, že vo zvyšku, t.j. o zaplatenie 21.698,45 eura s príslušenstvom, úrokom 5,69 % ročne zo sumy 21.698,45 eura od 03.04.2013 a 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 21.698,45 eura od 03.04.2013 do zaplatenia bola žaloba z dôvodu premlčania nároku zamietnutá.

32. Námietka premlčania je hmotnoprávnym prostriedkom procesnej obrany, ktorú súd posudzuje podľa obsahu tohto prostriedku. Je totiž na vôli strany, o aký skutkový základ chce oprieť námietku premlčania. Súd nesmie námietku riešiť na skutkovom základe, ktorý je zo spisu síce zrejмый, ale nie prednesený (NS Rv I.2131/31, rozhodnutí Najvyššieho soudu Československé republiky ve věcech občanských, č. 12377). Vychádzajúc z citovaného súdneho rozhodnutia, ktoré je doposiaľ súdnou praxou, ale aj právnou teóriou prijímané (Promlčení a prokluze, Wolters Kluwer ČR, a.s., Praha, 2013, strana 56), podstatným bolo posúdiť relevantnosť tvrdenia žalobkyne v 2. rade o premlčaní výkonu záložného práva, zdržania ktorého sa žalobou domáhala.

33. Podľa § 100 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva, s výnimkou práv vlastníckeho. Z uvedeného zákonného ustanovenia a contrario vyplýva, že okrem vlastníckeho práva sa aj iné vecné práva premlčujú; keďže záložné právo je právom vecným podlieha premlčaniu taktiež.

34. Právo záložného veriteľa na uspokojenie zo zálohu vzniká márnym uplynutím splatnosti pohľadávky. Nie je podstatné, či záložný veriteľ mohol pohľadávku zosplatniť, ale či a kedy sa rozhodol toto právo využiť a či ho využil (Najvyšší súd Českej republiky sp.zn. 31Cdo/1181/99, 21Cdo/616/2005, 21Cdo/1685/2008).

35. V prejednávanej veci žalovaný pohľadávku zo zmluvy o splátkovom úvere zosplatnil 08.03.2013, dňa 18.07.2013 záložcovi - M. J., oznámil výkon záložného práva. Výkon záložného práva uplatnil pred premlčaním pohľadávky. Uznesením č.k. 20C/133/2014-19 z 29.04.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/154/2014-44 z 19.08.2014 bola žalovanému uložená predbežná povinnosť zdržať sa výkonu tohto záložného práva; ako uviedol súd prvej inštancie, k uplynutiu premlčacej doby výkonu záložného práva z uvedeného dôvodu nemohlo dôjsť.

36. Žalobkyňa v 2. rade námietku premlčania výkonu záložného práva založila na skutkovom základe spočívajúcom v premlčaní pohľadávky žalovaného ako veriteľa z úverovej zmluvy. Zásadným pre posúdenie relevantnosti tvrdenia o premlčaní výkonu záložného práva žalovaného bolo to, či dôsledkom premlčania pohľadávky je aj premlčanie výkonu záložného práva.

37. Podľa § 52 ods.1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnú formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení

spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

38. Podľa § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.06.2014, ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

39. Podľa § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

40. Úprava záložného práva vyplývajúca z Občianskeho zákonníka má kogentný charakter. Vyplýva z nej nie len to, že začiatok plynutia samotnej zabezpečenej pohľadávky sa nekryje s momentom začatia plynutia práva záložného veriteľa na výkon záložného práva, ale aj to, že ak sa premlčí záložným právom zabezpečená pohľadávka, záložnému veriteľovi nič nebráni, ak nie je premlčaný aj výkon záložného práva, aby uhradzovaciu funkciu, ktorá je kľúčovou funkciou záložného práva, realizoval.

41. Pohľadávka žalovaného, ako veriteľa voči žalobcom v 1. a v 2. rade zo zmluvy o splátkovom úvere, bola pohľadávkou zo spotrebiteľskej zmluvy, uspokojenie ktorej mohol realizovať spôsobom určeným zákonom ustanovením § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka, t.j. spôsobom, ktorý žalovaný zvolil, predajom zálohu na dražbe, ktorý bol právnej predchodkyňou žalobkyne oznámený listom žalovaného zo dňa 18.03.2013.

42. Súd prvej inštancie posudzujúc premlčanie výkonu záložného práva na základe § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že záložný veriteľ sa môže domáhať výkonu záložného práva aj z premlčanej zabezpečenej pohľadávky, ale len vtedy, ak dlžník do vykonania dražby nevznesie námietku premlčania.

43. Nie je zrejmé z akého ustanovenia, resp. na základe akej výkladovej metódy dospel súd prvej inštancie k záveru o tom, že záložný veriteľ sa môže domáhať výkonu záložného práva z premlčanej zabezpečenej pohľadávky len za situácie, ak dlžník nevznesie námietku premlčania.

44. Logickým začiatkom interpretácie práva je jazykový výklad. Ak je primárnym objektom interpretácie kontinentálneho práva právny predpis, nemôže sa nezačať jeho textom. Právny predpis je písomné zachytenie vôle normotvorcu, a ako taký je publikovaný v Zbierke zákonov. Aj ústavný súd, prikláňajúci sa skôr k teleologickému výkladu, uznáva vo svojej najvýznamnejšej interpretačnej smernici, ako východiskovú interpretáciu (prima facie) prednosť jazykového výkladu: „ V prípade aplikácie právneho ustanovenia je nutné prvotne vychádzať z jeho doslovného znenia - stanovisko Ústavného súdu Českej republiky Pl.ÚS - st. 1/96 (Ján Wintr: Metódy a zásady interpretácie práva, Auditorium, Praha, 2013, strana 45).

45. Jazykovým výkladom ustanovenia § 151j ods. 2 nie je možné dospieť k takému výkladu, ako k nemu dospel súd prvej inštancie, naopak, je zreteľné, že ak dôjde k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky (nie k jej zániku), záložné právo nezaniká, záložný veriteľ ho môže, ak jeho výkon nebol premlčaný, realizovať. V predmetnej právnej úprave sa realizuje vôľa zákonodarcu posilniť zabezpečujúci prostriedok, vyjadrená v dôvodovej správe zákona č. 526/2002 Z.z., na ktorú už odvolací súd poukázal. Zákonodarca v dôvodovej správe akcentoval okrem iného to, že záloh je v zmysle zákona vec, právo alebo iná majetková hodnota, ktorá je vyhradená pre záložného veriteľa, ktorý zabezpečením pohľadávky získava istotu, že v prípade nesplnenia pohľadávky zo strany dlžníka bude mať možnosť uspokojiť sa zo záloh. V danej právnej úprave sa tak prejavuje aj názor pochádzajúci z rímskeho práva Plus Caution is in re est quam in persona - Väčšiu istotu dáva vec než osoba (M. Skřejpek, Maxima, Soudce č. 8/2005, s. 39-40).

Prekážkou výkonu záložného práva pritom nie je ani skutočnosť, že právnym dôvodom premlčanej zabezpečenej pohľadávky je spotrebiteľská zmluva (Občiansky zákonník, Komentár C.H. Beck, 2015, strana 1309).

46. Z uvedeného tak vyplýva, že ak výkon záložného práva žalovaného premlčaný nebol, výkonu nebránilo to, že pohľadávka, ktorá ním bola zabezpečená, je vo vzťahu k predmetu zálohu vo vlastníctve žalobkyne v 2. rade realizovateľná napriek jej premlčaniu.

47. Pokiaľ žalobkyňa v 2. rade v žalobe argumentovala údajným nesúlalom právnej úpravy Slovenskej republiky danej zákonom o dobrovoľných dražbách s právom Európskej únie, a rozporom so zásadou primeranosti, je potrebné uviesť, že odpoveď na argument o tom, či je úprava daná zákonom o dobrovoľných dražbách v súlade s právom Európskej únie alebo nie, dal Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 10.09.2014 C-343/13 Kušionová/SMART Capital, a.s. Kľúčovým je záver uvedený v bode 68. tohto rozsudku, podľa ktorého ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vnútroštátna právna úprava umožňujúca vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol na zabezpečenie pohľadávky, pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľom priznáva táto smernica, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu“.

48. Čo sa týka žalobkyňou v 2. rade namietanej neprimeranosti výkonu záložného práva, súd prvej inštancie mal za to, že zásade primeranosti nezodpovedá cena založenej nehnuteľnosti - 22.900 eur v pomere k istine premlčanej pohľadávky, má ísť o hrubý nepomer.

S uvedeným názorom nie je možné súhlasiť.

Ak sa žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 19C/135/2014 domáhal po späťvzati žaloby zaplata sumy istiny 21.698,45 eura, zmluvného úroku 5,69 % ročne z nej, a 5 % úroku z omeškania ročne zo sumy istiny od 03.04.2013 do zaplata, nie je možné uvažovať o žiadnom, nie hrubom nepomere medzi cenou zálohou a pohľadávkou, ktorá je ním zabezpečená.

49. Na základe dôvodov, ktoré odvolací súd uviedol, dospel k záveru o dôvodnosti odvolania žalovaného, a preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol, vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade z dôvodu absencie jeho aktívnej vecnej legitímácie a vo vzťahu k žalobkyne v 2. rade z dôvodu neexistencie prekážok pre výkon záložného práva na predmet zálohu v jej vlastníctve, ktorými argumentovala.

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením preto zmenil a žalobu zamietol na základe § 388 CSP, pre nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie.

50. Len pre úplnosť odvolací súd v súvislosti s meritom veci uvádza, že pre prípadnú aplikáciu ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka taktiež nebol dôvod napriek tomu, že v objekte, ktorý je jedným z predmetov záložného práva podľa vlastných tvrdení žalobcovia bývajú, nielen pre úpravu danú ust. § 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka na čo poukázal žalovaný, ale aj s poukazom na názory vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Cdo/147/2017 z 29.01.2019, 2Cdo/36/2019 z 26.08.2019 a 3Cdo/94/2019 z 18.02.2020, podľa ktorých aj keď strata obydli predstavuje obrovský zásah do práv spotrebiteľa a spôsobuje pre neho veľmi nepriaznivú životnú situáciu, nemožno toto právo chápať ako absolútne nedotknuteľné.

Napokon ani z článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je možné dospieť k záveru o inštitucionálnej garancii vytvárajúcej právo na zotrvanie v určitom obydli, k čomu napríklad dospela judikatúra Nemeckého Spolkového ústavného súdu vo veci 1BvR/375/62. Európsky súd pre ľudské práva vo veci Chapman proti Spojenému kráľovstvu (rozsudok z 08.01.2001, č. 27238/95, § 99) uviedol, že článok 8 neuznáva právo na poskytnutie bývania, v rozhodnutí vo veci O'Rourke proti Spojenému kráľovstvu (rozhodnutie z 26.06.2001, č. 39022/97) potvrdil, že aj keď všeobecné právo na poskytnutie bývania podľa čl. 8 Dohovoru neexistuje, povinnosť štátov poskytnúť asistenciu s hľadaním bývania môže vzniknúť za osobitných okolností.

Odvolaciemu súdu taktiež nemohlo uniknúť to, že žalobcovia v konaní pred prvoinštančným súdom zdôvodnili prečo po určitom období prestali úver žalovanému splácať (strata zamestnania), nie však už to, že opätovné plnenie zmluvných povinností neobnovili po tom, ako prácu získali, čo nasvedčuje ich vyhýbaniu sa plnenia povinností voči žalovanému, napriek tomu, že sa k plneniu zaviazali a z prostriedkov, ktoré im žalovaný poskytol, profitovali.

51. Súd prvej inštancie vo veci vydal uznesením č.k. 20C/133/2014-19 z 29.04.2014 predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k.

17Co/154/2014-44 z 19.08.2014 odvolací súd na základe § 335 ods. 2 CSP, v spojení s § 470 ods. 1 CSP zrušil, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol.

52. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 2 CSP podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný mal v konaní plný úspech, preto mu odvolací súd voči žalobcom priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, t.j. v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP neboli tvrdené a zo spisu ani nevplynuli.

53. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.